

Kokous: 62. Focal Point -kokous
Paikka: EFSA, Parma
Aika: 23.–24.9.2026
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

62. Focal Point-kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajina toimivat Victoria Villamar ja Sergio Rodeia Potier EFSAsta. Kokoukseen osallistui paikan päällä 26 maan edustajat. Lisäksi Teamsin välityksellä oli kuulolla reilut 30 henkilöä.

Kokouksen pääteemat liittyivät uuteen Focal Point-toimintaohjelmaan, ja siihen ehdotettuihin uusiin Focal Point tehtäviin. Lisäksi EFSA jakoi tietoa mm. dataverkostoistaan, priorisoimistaan TMA-hanke-ehdotuksista ja käyttöön ottamastaan komission rahoitustietokannasta.

Maista Norja, Ruotsi ja Portugali pitivät esitykset vuonna 2026 päättyvistä TMA-hankkeistaan. Saksa esitteli kemialliseen riskinarviointiin keskittyvän ryhmän (ILMERAC) toimintaa. Bulgaria ja Ranska puolestaan konferenssejaan. Kroatia esitteli kehittämänsä sovelluksen, jolla hallinnoidaan kansallista elintarvike- ja rehuturvallisuuden verkostoa.

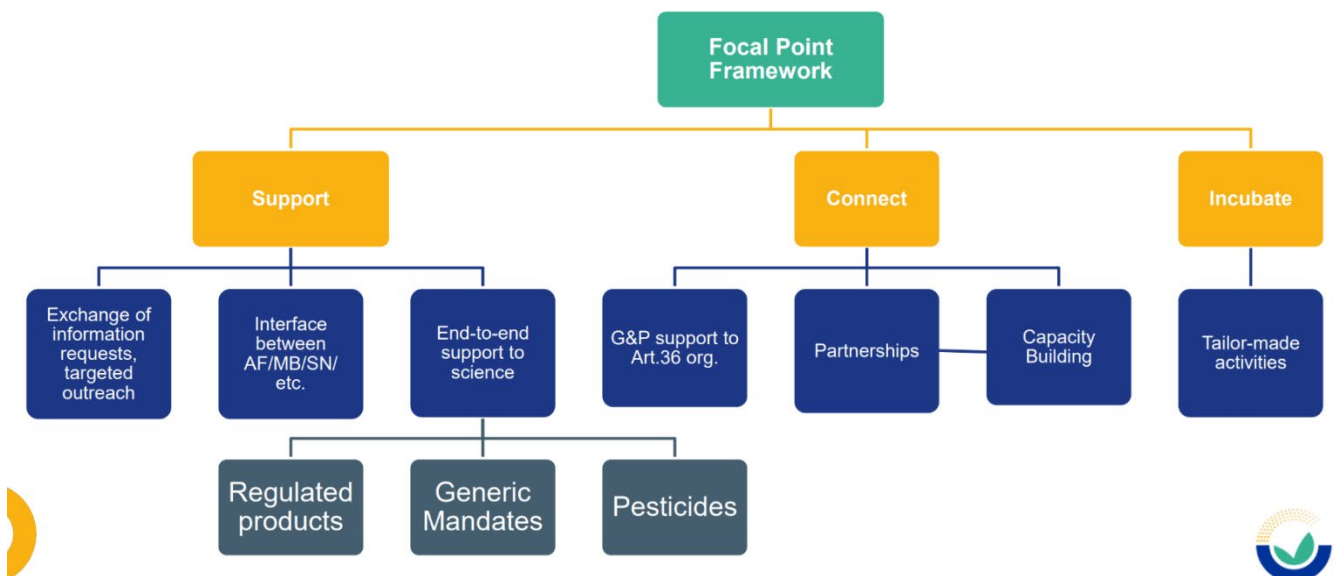
Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

EFSA:n Victoria Villamar avasi kokouksen, minkä jälkeen EFSA:n pääjohtaja Nik Kriz toivotti osallistujat tervetulleiksi Parmaan. Hän kiitti Focal Pointteja (FP) merkittävästä työstä ja panoksesta tieteellisen yhteistyön edistämiseksi eri puolilla Eurooppaa. Puheenvuorossaan hän viittasi EFSA:n uuteen strategiaan, jonka keskeisiä teemoja ovat innovointi, yhteistyö ja kumppanuuksien vahvistaminen. Lisäksi hän painotti päällekkäisen työn välttämistä sekä yhteisten toimien vahvistamista eurooppalaisten elintarviketurvallisuusjärjestelmien tukemiseksi. Kriz korosti, että FP-verkosto on avainasemassa EFSA:n ja jäsenmaiden välisen yhteistyön vahvistamisessa. Hän kannusti verkostoa kehittämään edelleen yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja kumppanuuksia EFSA:n ohella myös jäsenmaiden, Norjan, Islannin ja Sveitsin kesken, sekä tulevaisuudessa myös IPA-maiden kanssa.

Ensimmäisenä esityksenä kuultiin **työryhmän kuulumisia, joka valmistelee uutta FP-toimintaohjelmaa seuraavalle kaudelle (2028–2032)**.

Uuden FP-ohjelman toiminnot ja tehtävät:

Työryhmä on pohtinut uutta ohjelmakonseptia ja muiden toimijoiden yhä tiiviimpää kytkemistä siihen, sekä hahmotellut budjetin uudelleenkohdentamista. Toiminta-alueista poistuvat dataan ja riskiviestintään liittyvät tehtävät.

EFSA:n toiveena on kytkeä näiden tilalle nykyistä enemmän tieteentukemistehtäviä, mutta myös tuotehyväksyntään ja pestisideihin liittyviä toimia ja esitteli niitä paikalle marssitettujen EFSA:n asiantuntijoiden johdolla. Yhtenä ajatuksena oli, että FP:t auttaisivat EFSAa eläinten terveyttä koskevien kansallisten ja kansainvälisten tietolähteiden kartoittamisessa ([EUPAHW](#)). Toisena ajatuksena oli auttaa EFSAa saamaan laadukkaita ja oikea-aikaisia tuotehyväksyntähakemuksia; keskustelussa täsmennettiin, ettei FP:n odoteta osallistuvan hakemusten käsittelyyn tai seurantaan, vaan niiden roolina olisi välittää tietoa toimivaltaisille viranomaisille ja tukea yhteydenpitoa EFSA:n ja maiden välillä. Maat korostivat kansallisten toimintamallien eroavaisuuksia, minkä vuoksi mahdolliset tukitoimet tulisi räätälöidä kunkin maan tarpeiden mukaan. Lisäksi FP:lle esiteltiin mahdollista roolia pestisideihin liittyvän koulutuksen, tiedonvaihdon ja viranomaisyhteistyön tukemisessa.

Keskustelussa FP:t toivoivat EFSA:n toiveisiin enemmän selkeyttä. FP:t voivat kyllä tukea EFSAa toimissa välittämällä tietoa, sekä esim. järjestämällä EFSA:n kanssa yhteistyössä kokouksia ja tapahtumia. Mutta myös korostettiin joustavaa, maakohtaisiin tarpeisiin perustuvaa lähestymistapaa. EFSA korosti, että keskustelun tavoitteena ei ollut määritellä uusia tehtäviä FP-verkostolle välittömästi, vaan käynnistää yhteinen pohdinta siitä, millaisille tukitoimille tulevaisuudessa voisi olla tarvetta. Tarkoituksena on arvioida, miten mahdolliset tehtävät voitaisiin toteuttaa eri maissa käytännössä ja ottaa huomioon kansalliset toimintamallit sekä viranomaisten erilaiset roolit ja resurssit.

Seuraavaksi EFSA esitteli **Artikla 36 -organisaatioille sekä EFSA:n kansallisille asiantuntijoille suunnatun kyselyn tuloksia** (vastaus% 7). Tulokset osoittivat, että monet organisaatiot eivät vielä ole kovinkaan tiiviisti mukana EFSA:n toiminnassa. Kehittämiskohteiksi tunnistettiin aktiivisempi yhteistyön tukeminen, menettelyjen yksinkertaistaminen sekä asiantuntijaliikkuvuuden edistäminen. Keskustelussa maat pitivät tuloksia hyödyllisinä ja ilmaisivat kiinnostuksensa yhteistyön vahvistamiseen.

Seuraavaksi **Akos Jozwiaki esitteli [Advisory Group on Data \(AGoD\)](#) -ryhmän toimintaa**. AGoD tarjoaa jäsenmaille foorumin dataan liittyvien strategisten kysymysten käsittelyyn yhdessä EFSA:n kanssa ja arvioi mm. dataan liittyviä TMA-hanke-ehdotuksia. Hän korosti, että FP:n roolina ei ole toimia data-asiantuntijoina, vaan tunnistaa kansallisia toimijoita ja asiantuntijoita, välittää tietoa sekä rakentaa yhteyksiä EFSA:n ja kansallisten organisaatioiden välille. Lisäksi Jozwiaki esitteli suunnitelmia eurooppalaisen elintarviketurvallisuuden "data-avaruuden" kehittämisestä. Tavoitteena on mahdollistaa pääsy kansallisiin tietolähteisiin yhden käyttörajapinnan kautta ilman, että tietoja tarvitsee keskittää yhteen tietovarastoon.

EFSA täydensi data-aiheista osuutta esittelemällä EFSA:n tieteelliset dataverkostot, joissa kaikki jäsenmaat, NO ja IS ovat edustettuina. Verkostojen tehtävänä on tukea EFSAa tietojen keräämiseen, raportointiin ja analysointiin liittyvissä tieteellisissä ja käytännön kysymyksissä. Verkostojen jäsenet osallistuvat mm. raportointiohjeiden ja tietojenkeruuprosessien kehittämiseen, datan laadun varmistamiseen, kansallisten tiedontuottajien tukemiseen ja kouluttamiseen sekä uusien analyysi- ja raportointityökalujen arviointiin. Kokouksessa korostettiin verkostojen tärkeää roolia linkkinä kansallisten viranomaisten, tiedontuottajien ja EFSA:n välillä sekä niiden merkitystä laadukkaan ja yhdenmukaisen eurooppalaisen tietopohjan rakentamisessa riskinarviointien tueksi.

Keskustelussa nousi esiin tarve lisätä näkyvyyttä verkostojen toimintaan ja niiden tuottaman tiedon hyödyntämiseen maissa. EFSA totesi, että verkostotyön vaikuttavuuden seuranta on yhteinen vastuu, jossa myös mailla on tärkeä rooli. *(Suomessa verkostojen kokousraportit ja muistiot jaetaan FP:n kautta, ja lisäksi useat verkostot hyödyntävät omia kansallisia tiedonjakelukanaviaan tiedon välittämisessä).*

Seuraavaksi EFSA tiedusteli FP:n kokemuksia uudesta *Connect EFSA* -moduulista, jota käytetään verkostojen jäsenten ja varajäsenten nimeämiseen. Kokemukset olivat pääosin positiivisia. Keskustelussa nostettiin kuitenkin esiin, että maat eivät enää näe muiden maiden verkostojen jäsen- ja varajäsentietoja, jotka olivat aiemmin saatavilla. Tiedolla on ollut käytännön merkitystä verkostojen välisen yhteistyön ja yhteydenpidon näkökulmasta. EFSA totesi muutoksen liittyvän tietosuojasäännösten noudattamiseen.

Kokouksessa siirryttiin seuraavaksi käynnissä olevan FP-ohjelmakauden viimeisen vuoden valmisteluun. FP:a pyydettiin toimittamaan EFSA:n vuoden 2027 toimintasuunnitelmat perustehtävien osalta 23.10. mennessä *(Suomen osalta tehty)*.

EFSA kertoi TMA-hanke-ehdotusten arvioinnin ja priorisoinnin valmistuneen. Hakukierroksella saatiin ennätyselliset 27 ehdotusta, joissa oli mukana 23 jäsenmaata ja viisi EU:n ulkopuolista maata. EFSA jakoi kokouksessa listan priorisoiduista uusista TMA-hankkeista ja ilmoitti tiedottavansa tuloksista myös ehdotusten koordinaattoreille ja Advisory Forumin jäsenille. Hyväksytyt hankkeet käynnistyvät vuonna 2027.

Suomi on mukana viidessä hankkeessa (ks. taulukko alla), joiden yhteenlaskettu budjetti on noin 1,43 M €. (*Suomen osuus budjetista on noin 10 %*). EFSA aloittaa hankesopimusten valmistelun, ja sopimukset toimitetaan FP-organisaatioille allekirjoitettaviksi loppuvuoden aikana. Lisäksi TMA-rahoituksella toteutettava monivuotinen viestintäkoordinaattori (MSCC) -tehtävä, jossa Suomi on mukana, jatkuu vuoden 2027 loppuun saakka. Tämän jälkeen toimintaa ei enää rahoiteta FP-rahoituskehiksestä, vaan mahdollinen rahoitus siirtyy viestintäverkoston (CEN) kontrolle.

TMA-hanke	Osallistujamaat	Koordinaattori	Kokonaisbudjetti
Nordic Food Risk Assessment Network (NFRAN)	FI (Ruokavirasto), SE, NO, DK, EE	FI (Ruokavirasto)	30 000 €
Implementation of a Data Mapping Tool – Year 3 (2027)	FI (Ruokavirasto), SE, DE, DK	SE (SLV)	497 000 €
Strategies (surveys and tools) to optimize surveillance of <i>Yersinia enterocolitica</i> pathogenic to humans for improving risk assessment (SURVYE)	FI (Ruokavirasto), HR, SK, ES, LV, AT, BE, CZ, EE, DE, IE, NL, SI, SE	FR (ANSES)	339 314,45 €
Enhancing National Expertise in Latvia and other Baltic and Nordic countries on Plants and Products Obtained with New Genomic Techniques	FI (Ruokavirasto, Helsingin yliopisto, Luke), EE, FR, LT, NO, PL	LV (BIOR)	225 000 €
Potential of wastewater surveillance in the realm of EFSA risk assessment (POWER)	FI (THL), EL, BE, DK	AT (AGES)	340 000 €

Seuraavaksi **maat esittelivät vuonna 2026 päättyviä TMA-hankkeita**. Norja esitteli CHANGE-hankkeen "[*Building confidence and promoting integration of NAM data in risk assessment and risk management decision-making – A platform for dialogue and consensus*](#)", jossa on kehitetty toimintamalleja uusien riskinarviointimenetelmien (NAM) hyödyntämiseksi riskinarvioinnin ja -hallinnan tukena. Hankkeelle on myönnetty 2-vuotinen jatkorahoitus, joka keskittyy hankkeessa tunnistettujen interventtioiden toteuttamiseen.

Ruotsi esitteli koordinoimansa hankkeen "*Use of inter- and intrasectoral WGS comparisons for mapping sources and spread of Salmonella Enteritidis*", jossa vertailtiin eri alojen ja maiden epidemiologisia, maantieteellisiä, ajallisia ja sekvensointitietoja *Salmonella Enteritidis* -bakteerin lähteiden ja leviämisen tutkimiseksi. Tulosten lisäksi hankkeesta jaettiin kokemuksia kansainvälisen yhteistyön toteuttamisesta. Keskeisiksi opiksi nousivat mm. riittävän ajan varaaminen hanketiimin muodostamiseen, fyysisen aloituskokouksen merkitys sekä työtehtävien ja toimintatapojen yhteensovittaminen eri maiden ja organisaatioiden välillä.

Portugali raportoi IDRISK 2.0 -hankkeesta (*Development and implementation of a tool for Data Capture @ Point of Sampling*), jonka tavoitteena on parantaa datan laatua ja yhteentoimivuutta SSD2- ja FoodEx2-luokitusjärjestelmien kanssa, mikä vähentää manuaalista työtä ja raportointivirheitä. Hankkeessa kehitettyä verkkopohjaista sovellusta testataan parhaillaan hankekumppaneiden kesken. Tavoitteena on, että kiinnostuneet toimivaltaiset viranomaiset voivat tulevaisuudessa hyödyntää työkalua maksutta.

Tämän jälkeen EFSA antoi ajankohtaiskatsauksen FP:lle osoitettuihin viimeaikaisiin tietopyyntöihin sekä niiden pohjalta tehtyihin jatkotoimenpiteisiin. Esimerkkinä nostettiin esille mikrobiomiasiantuntija yhteisön perustamiseen liittyvä valmistelutyö.

EFSA informoi ottaneensa käyttöön Euroopan komission *Financial Transparency System (FTS)* järjestelmän, joka korvaa EFSA:n aiemmat vuosittaiset Excel- ja PDF-julkaisut. Järjestelmän avulla käyttäjät voivat hakea tietoja sopimuksista, avustuksista sekä EU-rahoituksen saajista. FTS on julkinen palvelu, josta käy ilmi EU-rahoituksen saajat ja myönnetty rahoitussummat. Järjestelmästä voi tarkastella muun muassa edunsaajien tietoja, hankkeiden nimiä, rahoitus- ja sopimustyyppisiä, toteutusaikoja, maita, vastuuyksiköitä ja budjettiviitteitä (ks. kuva seuraavalla sivulla). Myös EFSA:n jäsenmaille, Norjalle ja Islannille maksamaan FP-rahoitukseen liittyvät tiedot ovat nähtävissä järjestelmässä. Alle 15 000 euron suuruisia sopimuksia ja avustuksia ei kuitenkaan julkaista.

WHAT INFORMATION IS AVAILABLE ON THE FTS PORTAL?

BfR:n Umda Masharipova esitteli lyhyesti ILMERAC-verkoston ([International Liaison Group on Methods for Risk Assessment of Chemicals in Food and Feed](#)) toimintaa. Verkoston tavoitteena on edistää kansainvälistä yhteistyötä elintarvikkeissa ja rehuissa esiintyvien kemikaalien riskinarvioinnin alalla, vahvistaa yhteistyötä tutkijoiden ja organisaatioiden välillä sekä jakaa parhaita käytäntöjä ja uusia menetelmiä. Lisäksi verkosto järjestää avoimia webinaareja ja muita tapahtumia aiheesta kiinnostuneille. Seuraava avoin tapahtuma järjestetään 28.10 *“Rethinking risk assessment: NGRA as a global initiative to drive animal-free approaches in chemical safety assessment”* Ilmoittautumiset: ILMERAC@bfr.bund.de

Kokouksen lopuksi jäsenmaiden edustajat pitivät esityksiä. Bulgaria kertoi kansallisesta FP -konferenssistaan, ja Ranska esitteli lokakuussa järjestettävää kansainvälistä konferenssia [Joint Conference on Data and use of Artificial Intelligence \(AI\) for surveillance and risk assessment in food safety, animal and plant health](#), jonka aiheena on datan ja tekoälyn hyödyntäminen elintarviketurvallisuuden sekä eläin- ja kasvinterveyden seurannassa ja riskinarvioinnissa.

Kroatia esitteli kehittämänsä vuorovaikutteisen verkkosovelluksen kansallisen elintarvike- ja rehuturvallisuusverkoston hallintaan. Sovelluksen tavoitteena on vahvistaa verkoston jäsenten sitoutumista, parantaa koordinoitua sekä tehostaa viestintää ja tiedonvaihtoa verkostoon kuuluvien organisaatioiden välillä. Työkalua pidettiin hyödyllisenä myös FP-toiminnan näkökulmasta.

Kokouksen päätteeksi EFSA muistutti, että kaikki julkiset kuulemiset julkaistaan Connect EFSA- ja OpenEFSA-alustoilla, joista käyttäjät voivat tilata aiheeseen liittyviä päivityksiä.

Muita kokouksessa esiin nousseita asioita

- Julkaisin matkasta LinkedIn päivityksen, joka on luettavissa [tästä linkistä](#).
- Saksan Riskinarviointi-instituutti (BfR) järjestää 7–18.6.2027 Berliinissä riskinarviointiin ja riskiviestintään liittyvän kesäkoulun. Koulutus on suunnattu julkisen sektorin asiantuntijoille, joilla on kokemusta elintarvikkeisiin tai rehuihin liittyvästä riskinarvioinnista. Koulutus on maksullinen (800 €). Hakuaika päättyy 31.1.2027. Lisätietoja löytyy [tästä linkistä](#).
- BfR esitteli kehittämänsä [Knowledge Comics](#) -sarjan, jossa elintarviketurvallisuuteen liittyviä aiheita käsitellään kuluttajille suunnattujen sarjakuvien avulla. Sarjan tavoitteena on tehdä tieteellisestä tiedosta helpommin saavutettavaa ja kiinnostavaa suurelle yleisölle. Sarjakuvat ovat saatavilla useilla eri kielillä.

EFSan sivuilla on julkaistu [pöytäkirja edellisestä kokouksesta, sekä kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraava kokous: 63. 17-18.2.2027 Teams

JAKELU: L. Räsänen, J. Nieminen, S. Hannunen, J. Ranta, L. Maunuksela, M. Rahkio, S. Hjelm/MMM, A. L. Hyssälä/EP, Aaltonen/MMM